

Stichting NIOC

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op 18 maart 2027 in Arnhem en wordt georganiseerd door HAN University of Applied Sciences.

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

JAMIE PERKINS: 'MAYBE HE HAS A BROCHURE IN HERE ... SOMETHING THAT EXPLAINS IT' (2010)

Jamie Perkins

The background image is a dimly lit meeting room. In the foreground, the back of a person's head and shoulders are visible on the left. In the center, a woman in a light-colored dress stands with her back to the camera, looking at a large screen or whiteboard. To her right, a man in a light-colored suit jacket stands with his back to the camera. Further right, another man in a dark suit is partially visible. The room has a grid ceiling with recessed lights. The overall atmosphere is professional and collaborative.

Vernieuwende samenwerking met betrekking tot **Informatiemanagement** en **Enterprise Architectuur**

Meerwaarde voor bedrijfsleven én ict-onderwijs

Emile ter Horst
Paul Wokke
Feike Dragt

Programma

11.15 – 12.00: Digitale architectuur I

Introductie (Emile ter Horst)

± 11.20: *Visualisatie van Enterprise Architectuur*
i.o.v. NAF (Paul Wokke)

± 11.45: Vragen, discussie

12.00 – 12.45 Digitale architectuur II

Introductie (Emile ter Horst)

± 12.05: *Enterprise Architectuur, architectuurprincipes en*
-richtlijnen; i.o.v. Heijmans (Feike Dragt)

± 12.30: Aanbevelingen en discussie

Vernieuwende samenwerking
met betrekking tot
**Informatiemanagement
en Enterprise Architectuur**

**Meerwaarde
voor bedrijfsleven
én ict-onderwijs**

Paul Wokke,
4 april 2013

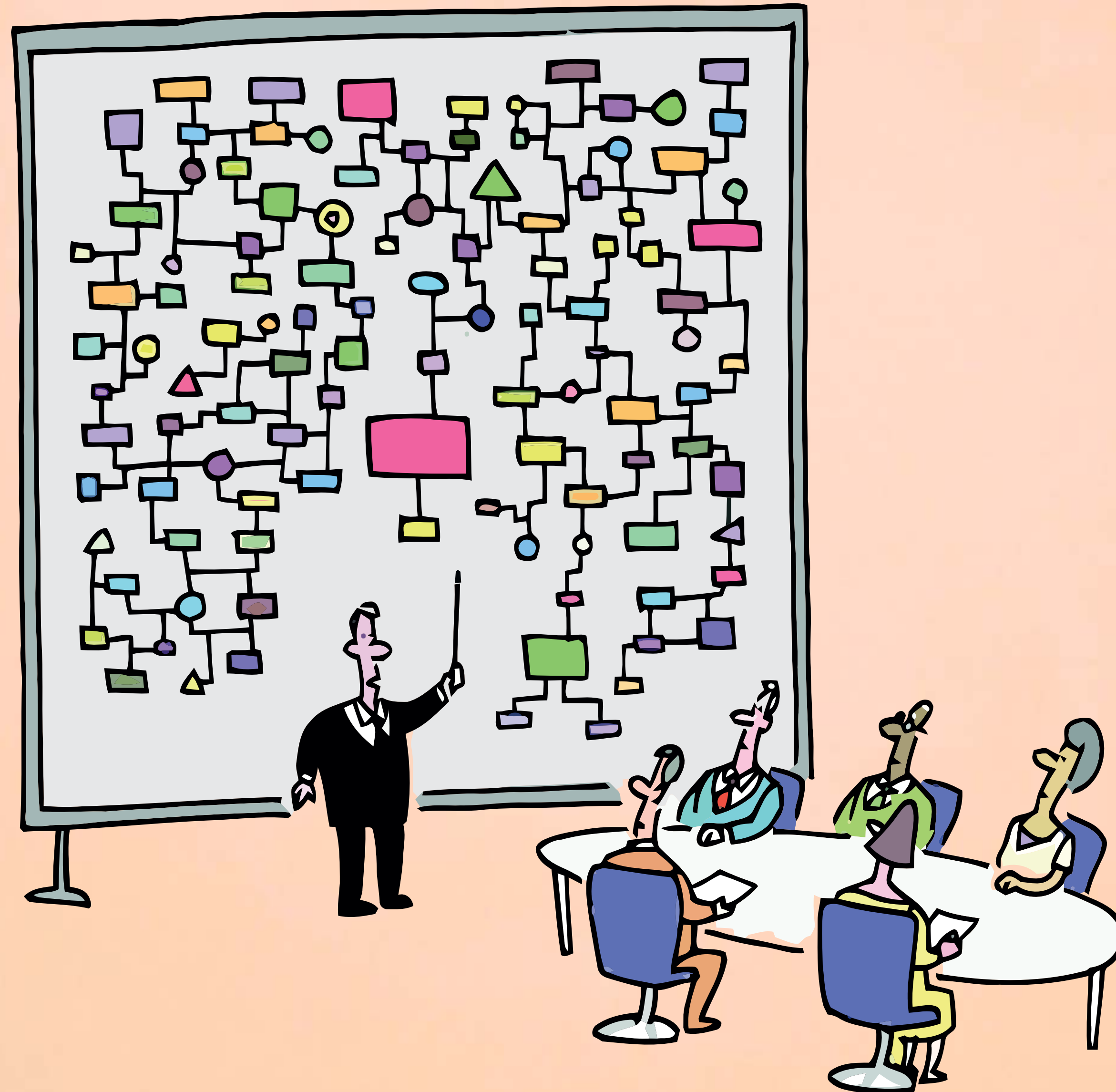
Meerwaarde voor bedrijfsleven én ict-onderwijs

Afstudeerrapport:

Visualisatie van Enterprise Architectuur ten behoeve van het strategisch besluitvormingsproces

Visualisatie van Enterprise Architectuur ten behoeve van strategische besluitvorming

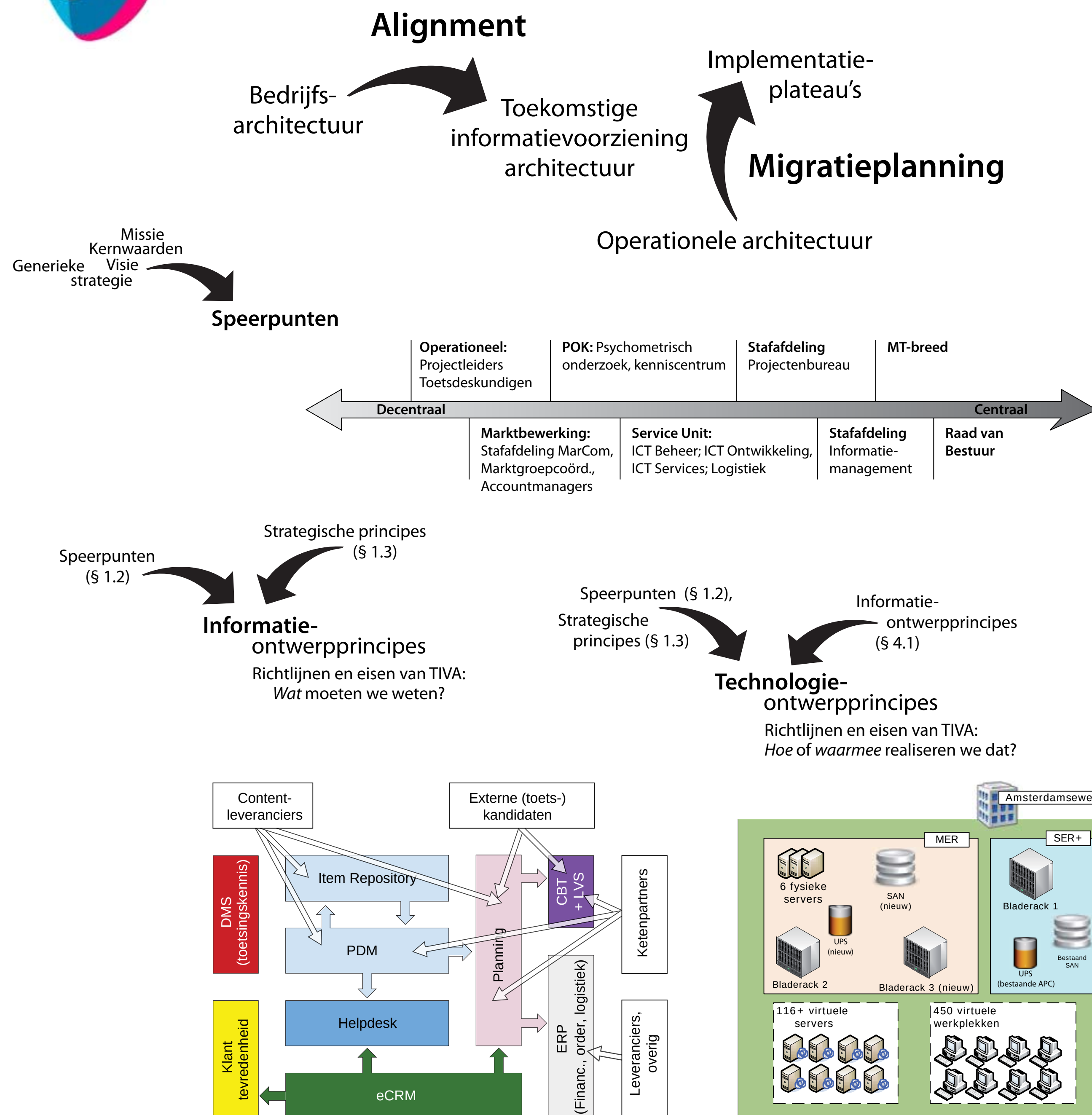

"... and that's why we need a computer."

**Incidentele
samenwerking:**

**Minor IM
(Informatie-
management)**

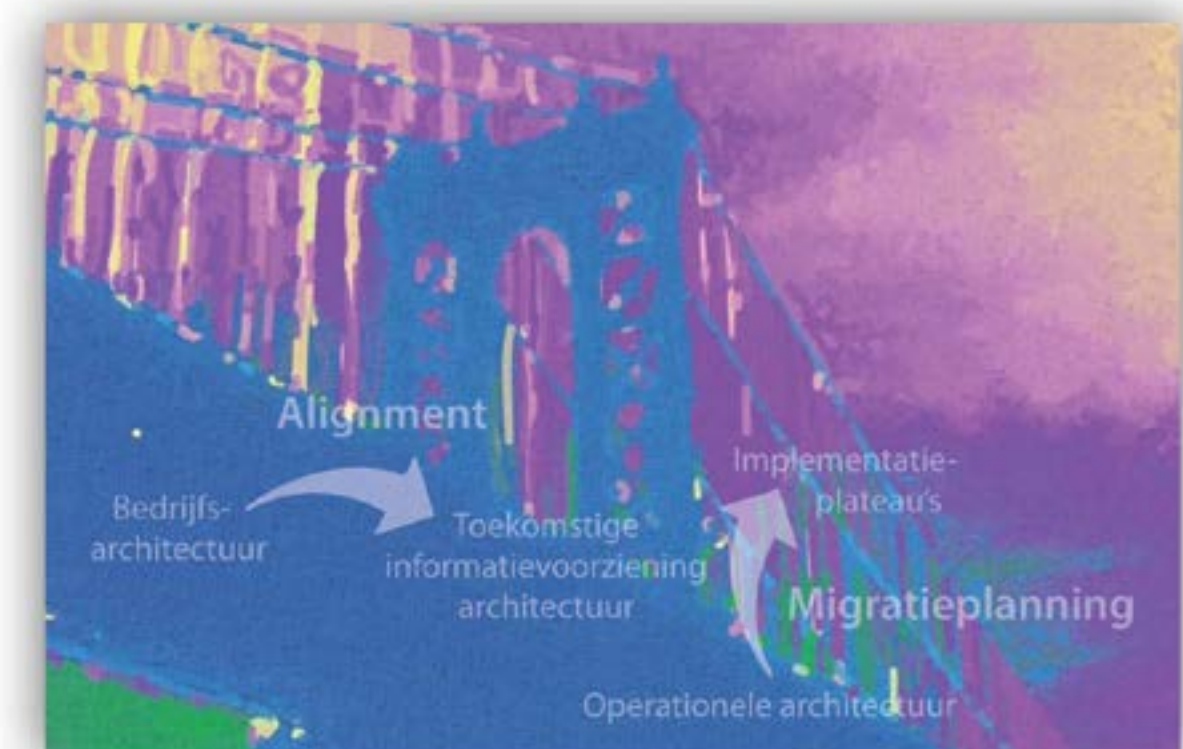

Incidentele samenwerking:

Minor IM (Informatie-management)

Strategisch ICT-beleidsplan voor Cito

Alignment tussen business en IV-architectuur met Scorpio

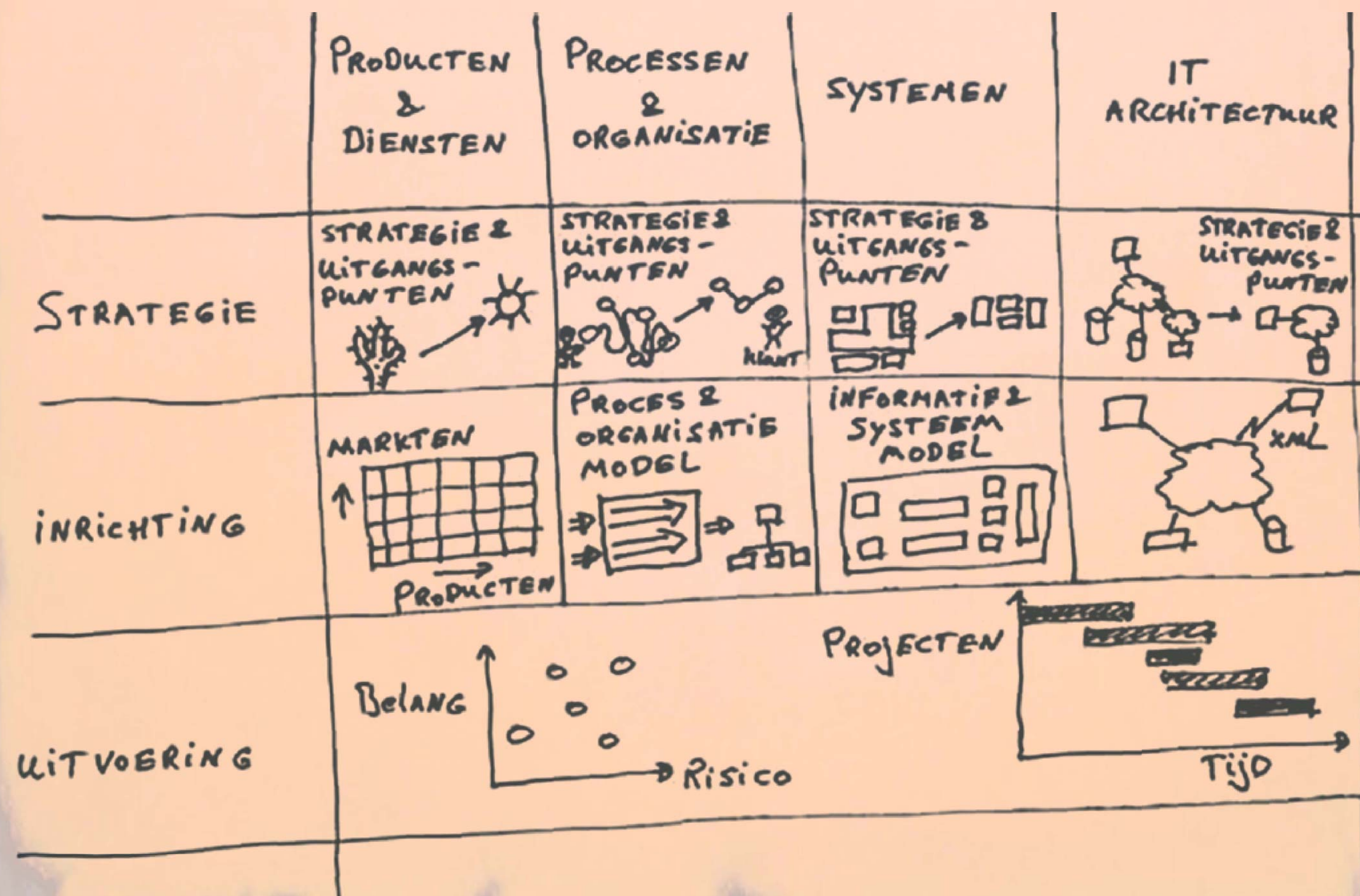

Afstudeer- opdracht:

– **I.M.**
(Informatie-
management)

óf

– **E.A.**
(Enterprise
Architectuur)

Persoonlijke doelstelling:

**Bij zoveel mogelijk bedrijven
in de EA-keuken meekijken;
leren én toepassen.**

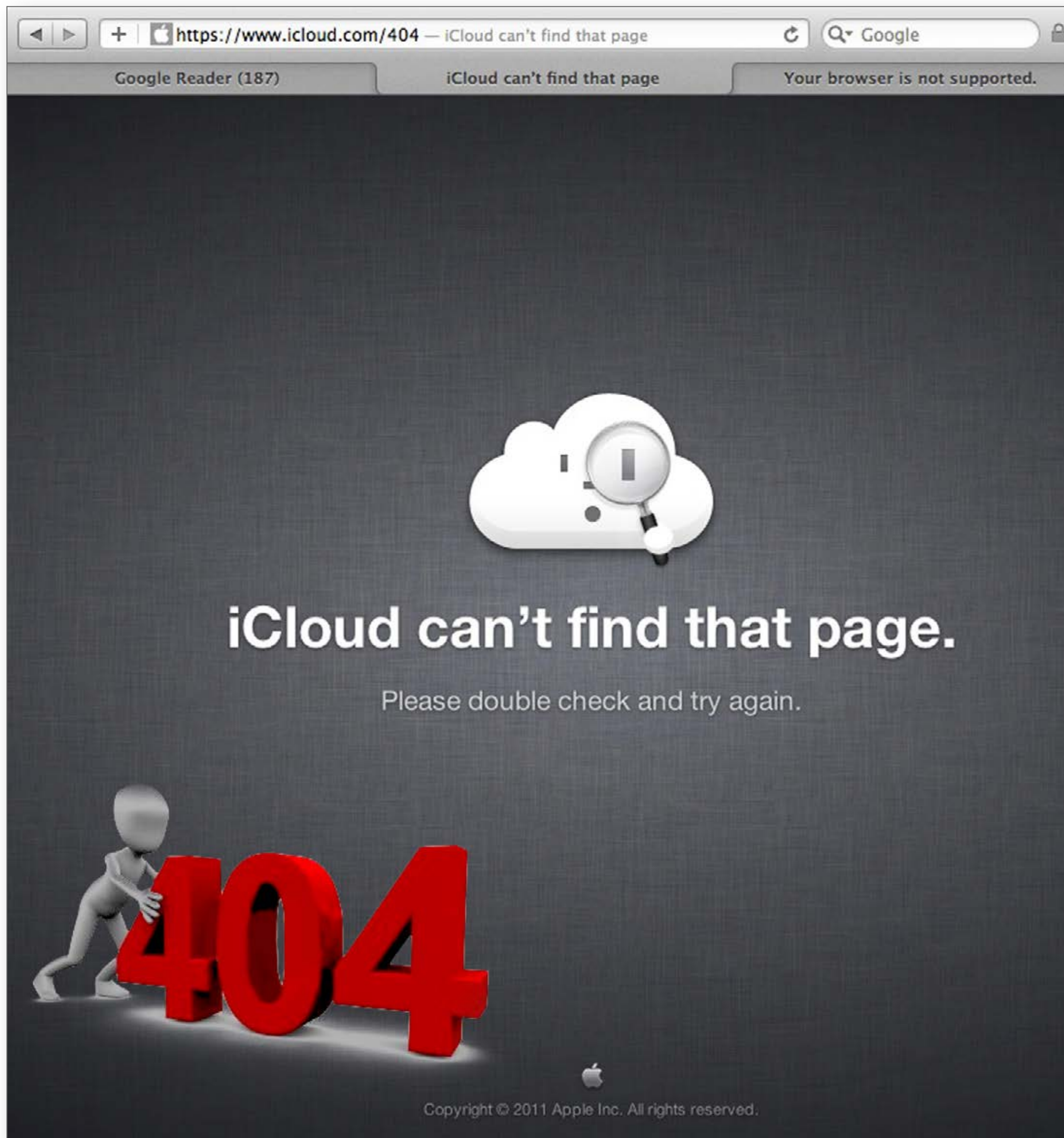

Afstudeer- opdracht:

– **I.M.**
(Informatie-
management)

óf

– **E.A.**
(Enterprise
Architectuur)

Maar...

**reguliere
afstudeeropdracht-
voorzieningen:**

**géén digitale
architectuur!**

- HAN-SAS
- Studentenbureau.nl
- HBO-ICT Job Event
(HBO-I Bedrijvendag)

From: Marc Lankhorst
To: woke@planet.nl
Subject: [NAF]werkgroep Visual Enterprise Architecture
Date: maandag 28 november 2011 11:43:36

Beste NAF-vrienden,

Graag vraag ik jullie aandacht voor de nieuwe werkgroep Visual Enterprise Architecture die een aantal NAF-leden wil oprichten. De missie van deze werkgroep is het bevorderen van het gebruik van visualisatiemethoden en -technieken bij enterprise architecture en het delen van kennis hierover, om hiermee de rol en toegevoegde waarde van EA en architecten voor organisaties te vergroten.

Doelstellingen zijn:

- Promoten van visualisaties als instrument van enterprise architecture;
- Kennis en ervaring delen van het inzetten van visualisaties als instrument van enterprise architecture. Communiceren van de ontwikkelde kennis en kunde aan de EA community door middel van publicaties en spreekbeurten;
- Verkennen en ordenen (overzicht en samenhang bieden) van verschillende invalshoeken/perspectieven/views. Ontwikkelen van visuele en dynamische modellen voor Enterprise Architecting;
- Ontwikkelen van visuele symbolen of een beeldtaal voor architectuurconcepten die begrijpelijk en hanteerbaar zijn voor bestuurders en managers van bedrijven en organisaties;
- Toegankelijk, bereikbaar en toepasbaar maken van het middel visualisatie in de vorm van methoden en tools. Verder ontwikkelen en/of verzamelen van visualisatiemethodieken.

Meer informatie is te vinden op
<http://www.naf.nl/content/bestanden/naf-werkgroep-visual-enterprise-architecture.pdf>

De werkgroep i.o. is op zoek naar deelnemers. Heb je interesse in dit thema en wil je meedoen in de werkgroep, stuur dan een email aan Mark Paauwe, mark@paauwe.info.

Met vriendelijke groet,
namens het NAF-bestuur,

Marc Lankhorst
PR en Ledenbeleid

E-mail van bestuurslid NAF: 'Nieuw werkgroep in oprichting'

Nederlands Architectuur Forum
voor de digitale wereld

From: Marc Lankhorst
To: wokke@planet.nl
Subject: [NAF]werkgroep Visual Enterprise Architecture
Date: maandag 28 november 2011 11:43:36

Beste NAF-vrienden

Graag vraag ik j
Architecture die
werkgroep is he
en -technieken
om hiermee de
organisaties te

Doelstellingen

- Promoten van
- Kennis en er
- van enterprise
- aan de EA com
- Verkennen e
- invalshoeken/
- modellen voor
- Ontwikkelen
- architectuurc
- en managers
- Toegankelijk
- in de vorm v
- visualisatiem

Meer inform
<http://www>

De werkgro
en wil je m
mark@paa

Met vriend
namens he

Marc Lank
PR en Led

Voorstel opstarten NAF-Werkgroep Visual Enterprise Architecture (VEA)

1. Missie

De missie van de werkgroep is: "het bevorderen van het gebruik van visualisatie methoden en technieken bij enterprise architecture en delen van kennis hierover, om hiermee de rol en toegevoegde waarde van EA en architecten voor organisatie te vergroten".

2. Doelstellingen

De doelstellingen van de werkgroep zijn:

- Promoten van visualisaties als instrument van enterprise architecture
- Kennis en ervaring delen van het inzetten van visualisaties als instrument van enterprise architecture. Communiceren van de ontwikkelde kennis en kunde aan de EA community door middel van publicaties en spreekbeurten
- Verkennen en ordenen (overzicht en samenhang bieden) van verschillende invalshoeken/ perspectieven/ views. Ontwikkelen van visuele en dynamische modellen voor Enterprise Architecting
- Ontwikkelen van visuele symbolen of een beeldtaal voor architectuurconcepten die begrijpelijk en hanteerbaar zijn voor bestuurders en managers van bedrijven en organisaties
- Toegankelijk, bereikbaar en toepasbaar maken van het middel visualisatie in de vorm van methoden en tools. Verder ontwikkelen en/ of verzamelen van visualisatie methodieken.

3. Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen waar de werkgroep zich op gaat richten zijn:

- Wat is de waarde van visualisatie bij enterprise architecture?
- Welke invalshoeken / perspectieven / views zijn er?
- Welke expertise/ competenties heb je nodig om visualisatie toe te passen bij enterprise architecture?
- Hoe verhouden visualisatie technieken zich tot architectuurmethodiek of is visualisatie een methodiek an sich?
- Hoe en op welk moment zet je welke visualisatie techniek in?
- Welke visuele metaforen (beeldtaal) zijn bruikbaar? (= Niet architecten snappen de essentie) Als uitgangspunt kunnen we de ArchiMateconcepten gebruiken.
- Welke nieuwe dynamische modellen zijn mogelijk en wat is hun toegevoegde waarde? (Vanuit de veronderstelling dat je met 3D-animatie itt conventionele middelen wel dynamische modellen kunt maken?)
- Hoe is visualisatie met 3D animatie bereikbaar te maken voor architecten? (Blender is zonder behoorlijke inleertijd niet zomaar bruikbaar, maar zijn er repositories of engines te ontwikkelen die dat (deels) uit handen kunnen nemen.)

Startdocument NAF-Werkgroep VEA:

Missie, doelstellingen, onderzoeksvragen

Nederlands Architectuur Forum
voor de digitale wereld

1. Visualisatie
2. Enterprise architectuur
3. Strategische beslissingen

Hoe kan de toegevoegde waarde van visualisatie van Enterprise Architectuur als beslissingsinstrument, bij door het topmanagement te nemen strategische beslissingen, verhoogd worden?

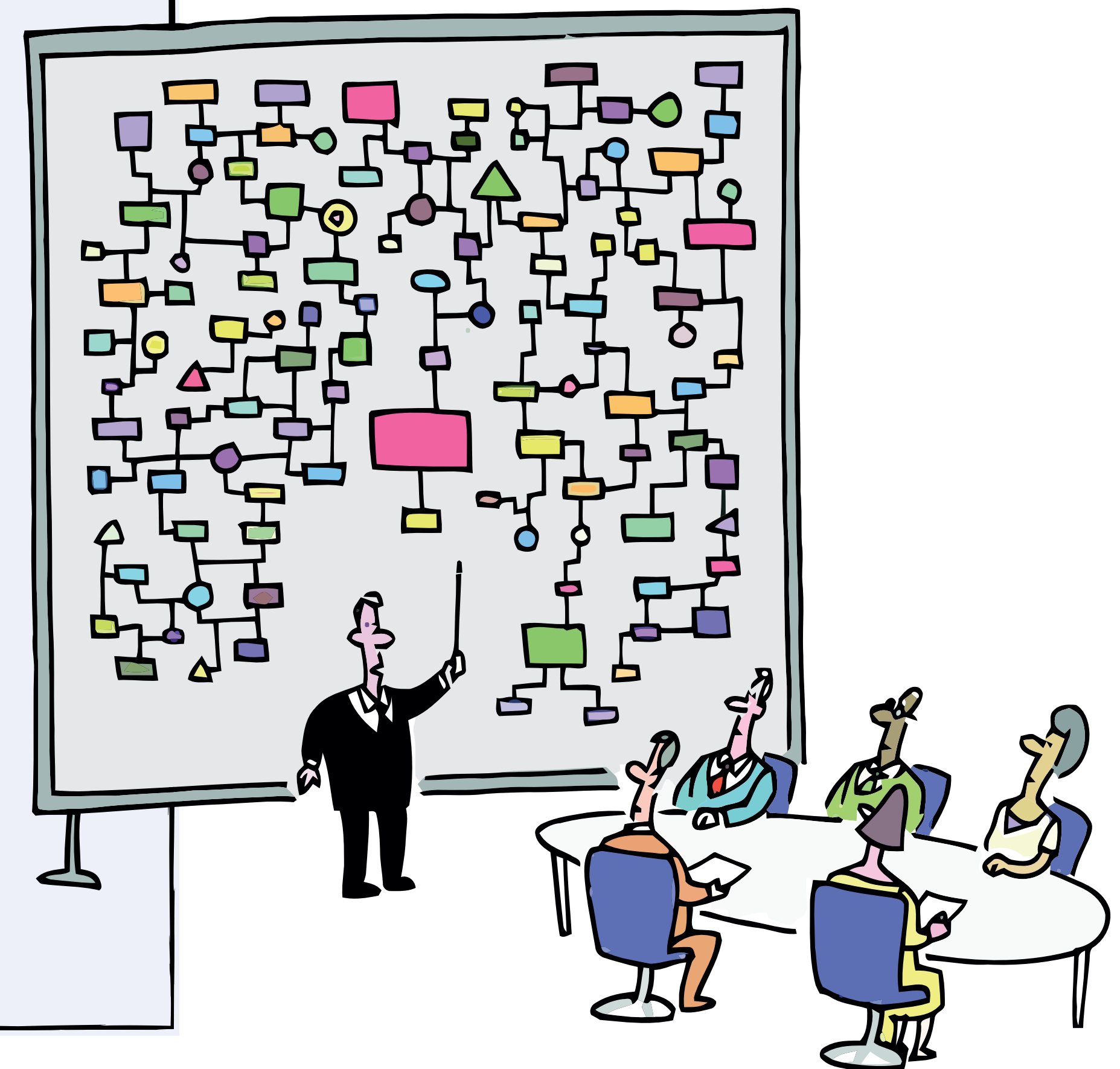
**Opdracht-
formulering**

**(in overleg
met werkgroep-
voorzitter;
hij werd
opdrachtgever)**

Centrale vraagstelling

1. Visualisatie
2. Enterprise architectuur
3. Strategische beslissingen

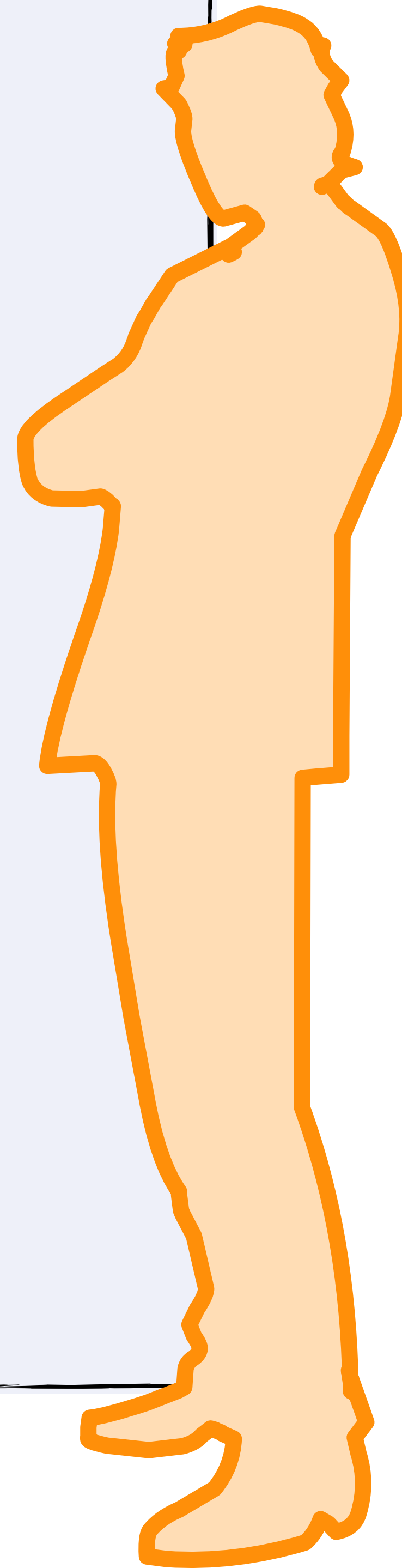
Welke EA-visualisaties
zijn geschikt voor het
topmanagement
ter ondersteuning
bij het nemen van
strategische beslissingen?

"... and that's why we need a computer."

Onderzoeks- vragen

1. Wat is de huidige praktijk van EA-visualisatie?
2. Levert EA een bijdrage aan het strategisch besluitvormingsproces?
3. Welke visualisatie-technieken ondersteunen het strategisch besluitvormingsproces?

Onderzoek:

Kwantitatief –
(enquête)

Kwalitatief –
(interviews)

Literatuur –

1. Inventarisatie-onderzoek 'Visualisatie van Enterprise Architectuur'

Inzicht in de potentie van EA-visualisatie - ook ú kunt meeprofitieren met dit onderzoek als u de enquête invult.

Van harte nodigen wij u uit: het beantwoorden van de 12 korte gesloten vragen en 2 open vragen zal ongeveer 5 minuten van uw tijd in beslag nemen en kan volledig anoniem gebeuren.

De enquête biedt vele mogelijkheden:

- Met deze inventarisatie krijgen wij inzicht in de huidige stand van zaken omtrent de visualisatie van Enterprise Architectuur. De focus ligt daarbij op de toegevoegde waarde van visualisatie ten behoeve van het strategische beslissingsproces, het onderwerp van een afstudeeropdracht van ondergetekende.
- U verkrijgt de mogelijkheid om snel inzicht te krijgen in de laatste stand van zaken omtrent visualisatie van Enterprise Architectuur. Uw antwoorden geven immers recht op inzage in resultaten van het onderzoek. Indien u op de hoogte gehouden wilt worden kunt u dit kenbaar maken, na het invullen van de enquête, met het invoeren van uw e-mailadres.

Nederlands Architectuur Forum
voor de digitale wereld

1 / 10

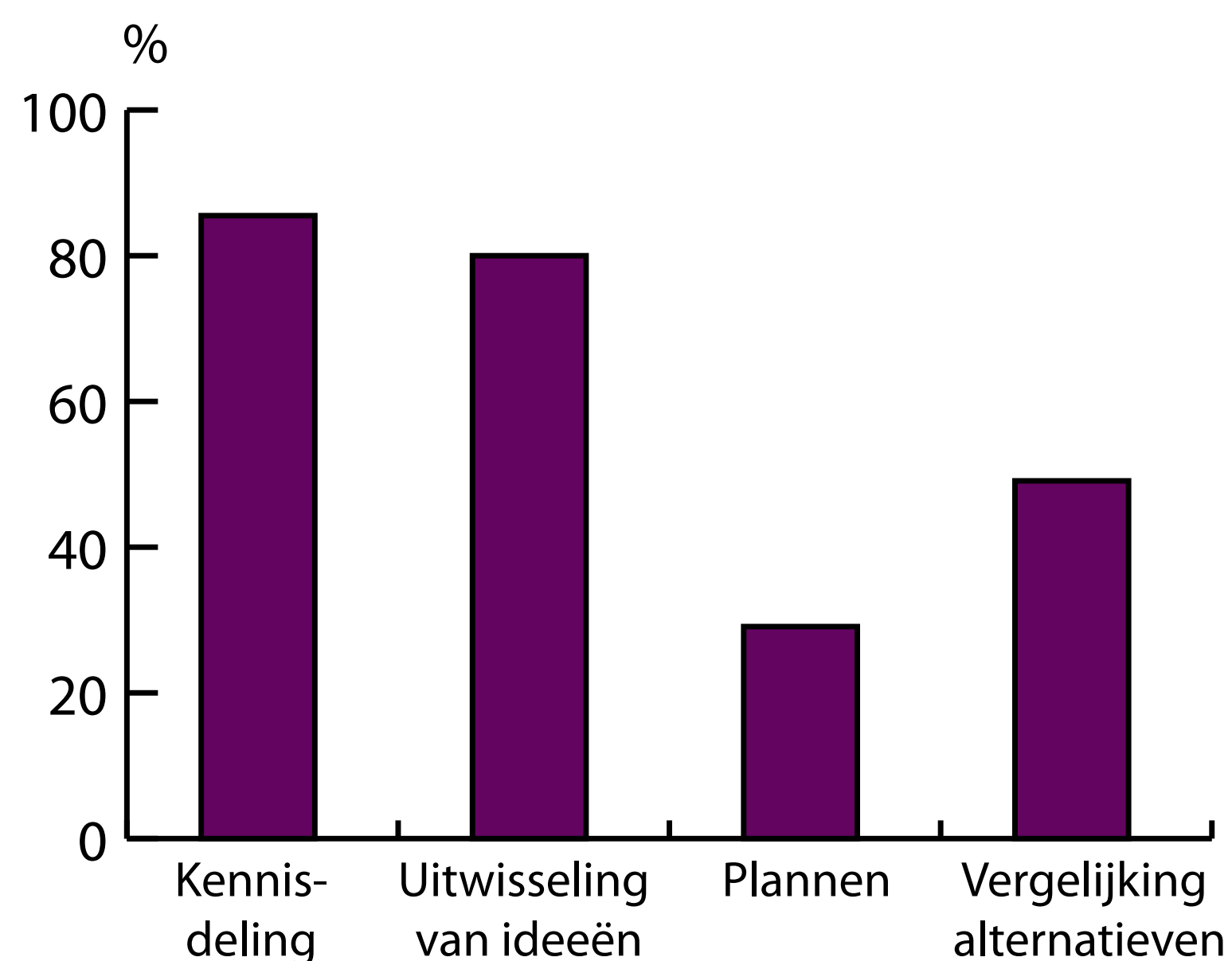
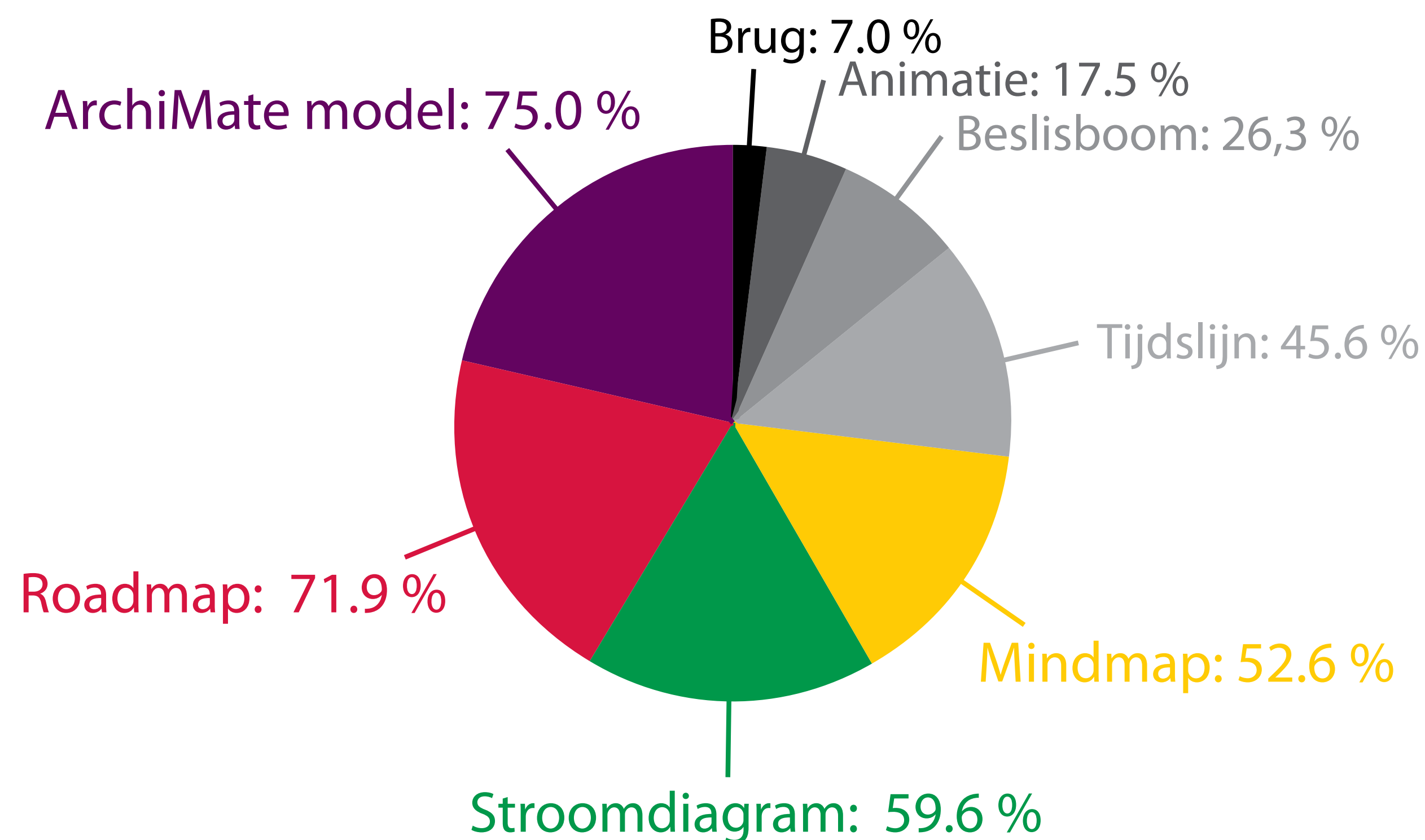
>>

1: Enquête

1: Enquête- resultaten:

**EA-visualisatie,
meestgebruikt:
ArchiMate,
roadmap**

	Welke visualisatie- methode of -techniek?	'Strategie-gebruik = ja'	'Strategie-gebruik = ja' en 'Voor directie, senior management'
Mindmap:	52,6 %	61,3 %	65,5 %
Beslisboom:	26,3 %	29,0 %	27,6 %
Stroomdiagram:	59,6 %	64,5 %	65,5 %
Roadmap:	71,9 %	74,2 %	72,4 %
Brug:	7,0 %	9,7 %	10,3 %
ArchiMate model:	75,0 %	71,0 %	72,4 %
Tijdslijn:	45,6 %	58,1 %	58,6 %
Animatie:	18,6 %	29,0 %	34,5 %

2: Interviews

Architecten, consultants managers

"... soms moet je **25 platen maken en weggooien** voordat hij helder genoeg is om in 2 of 3 minuten de essentie en keuzemogelijkheden weer te geven ..."

"... hoe **beter het verhaal** des te **minder belangrijk** is **de visualisatie** ..."

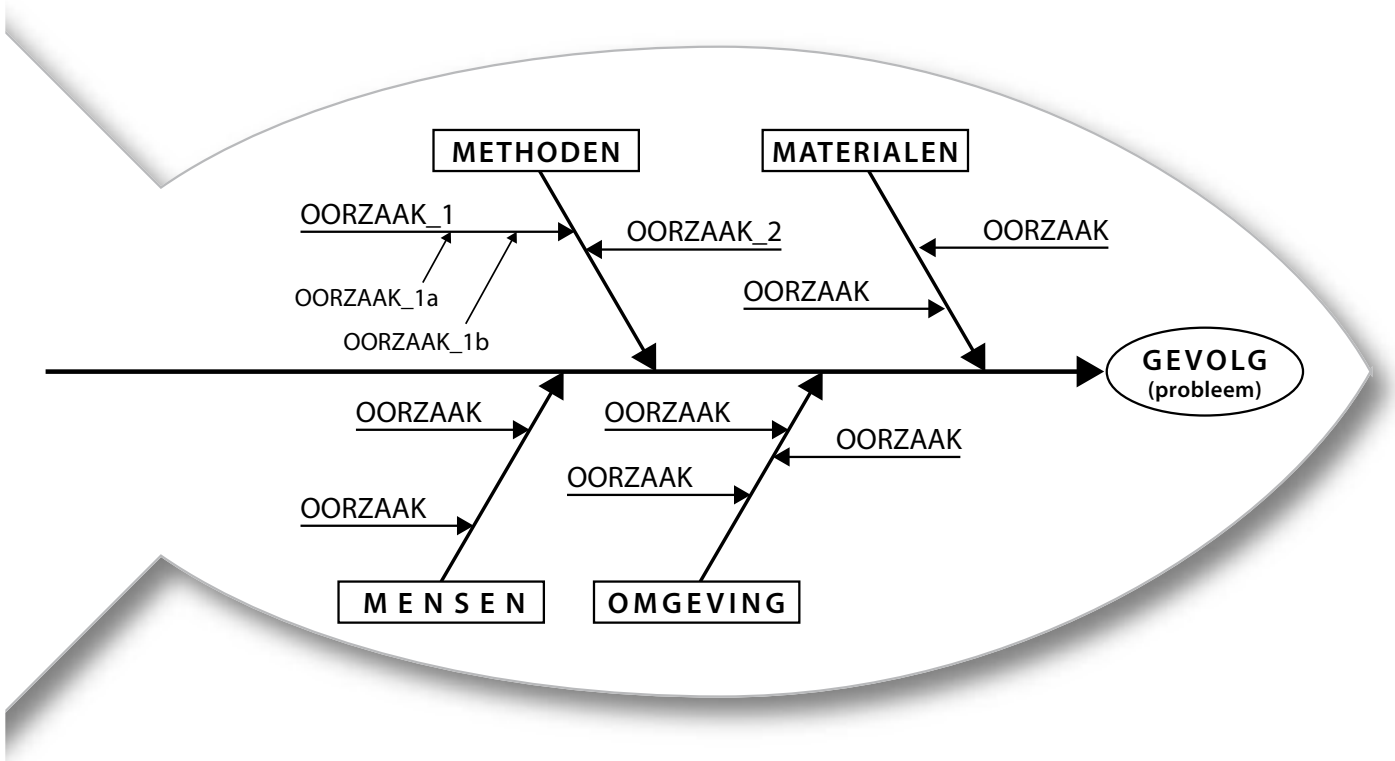
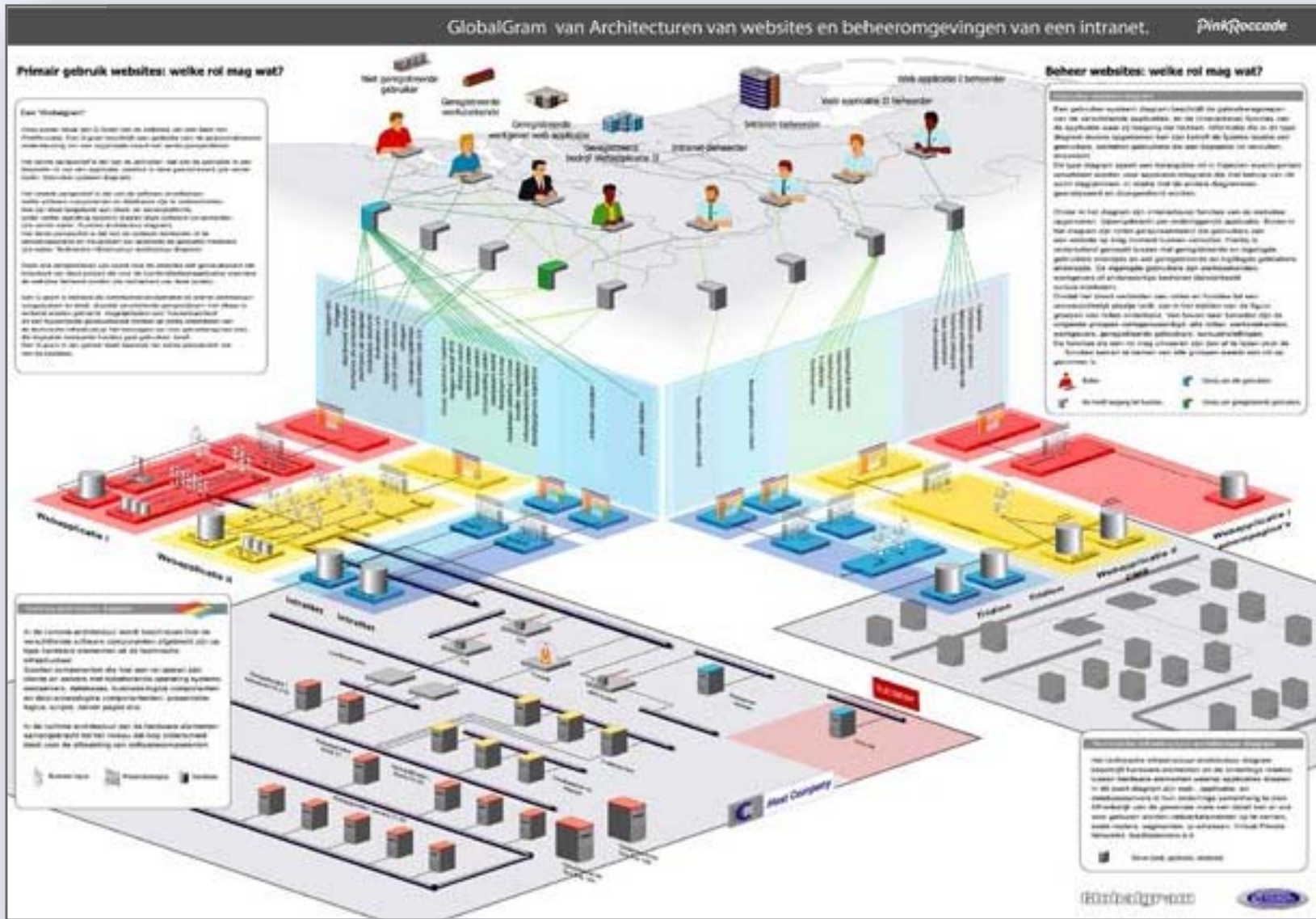
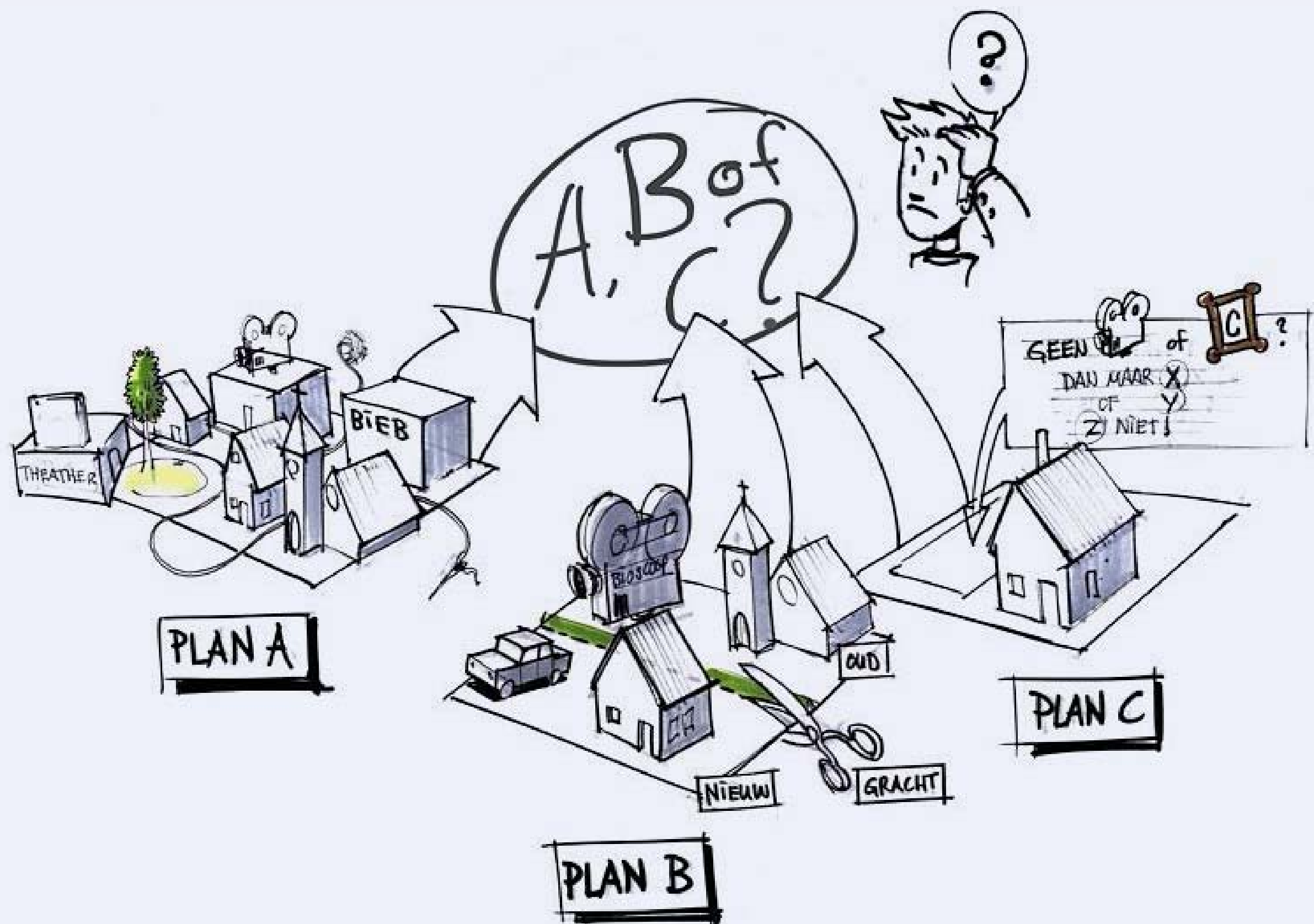
"... ik gebruik visualisatie om **de strategische dialoog** op gang te brengen ..."

"... het **abstractievermogen van topbestuurders** laat nogal eens te wensen over ..."

"... **architectuur** wordt te vaak gezien als een **eindproduct** ('nu zijn we klaar'), maar voor de business is die plaat **het startpunt van een proces** ..."

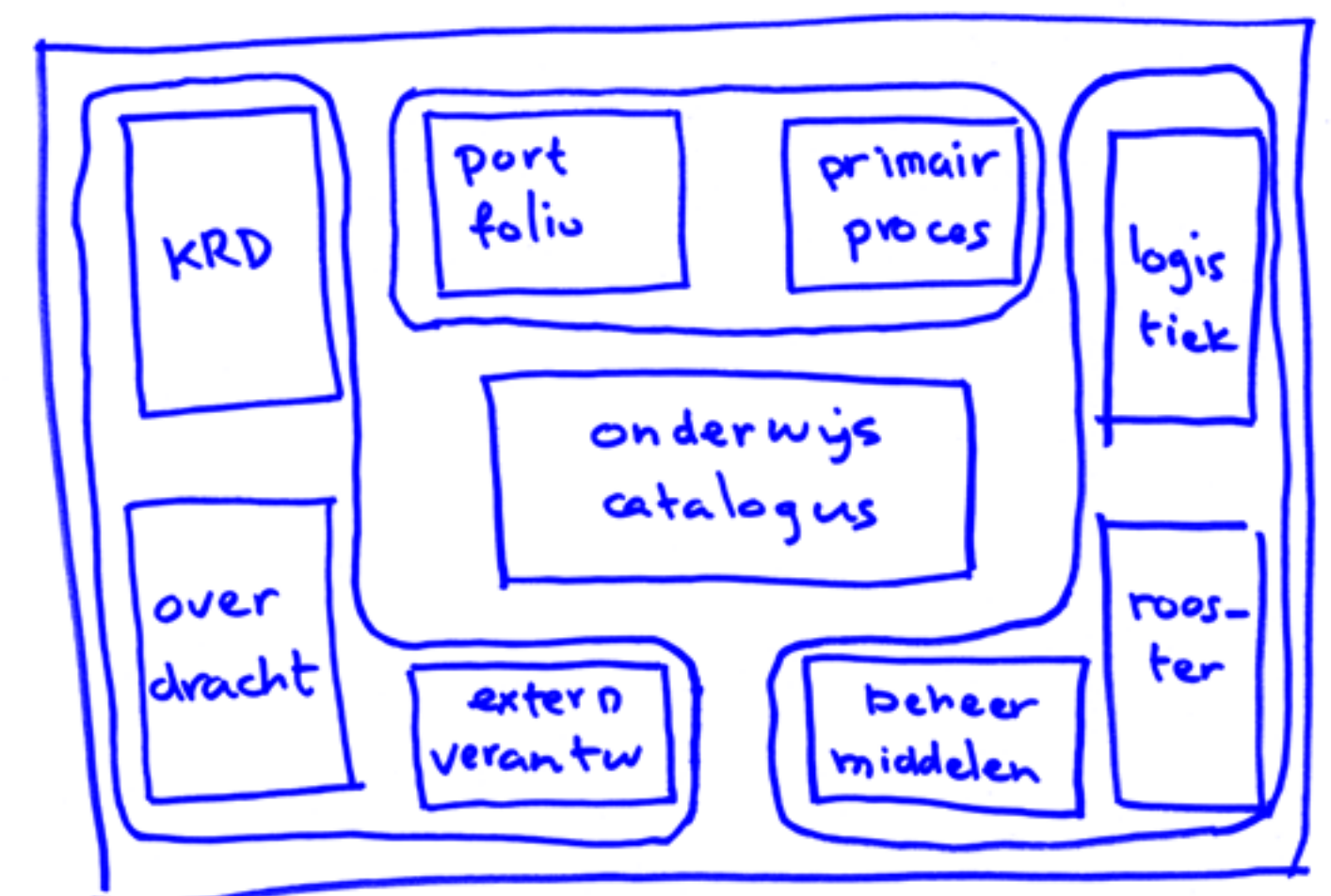
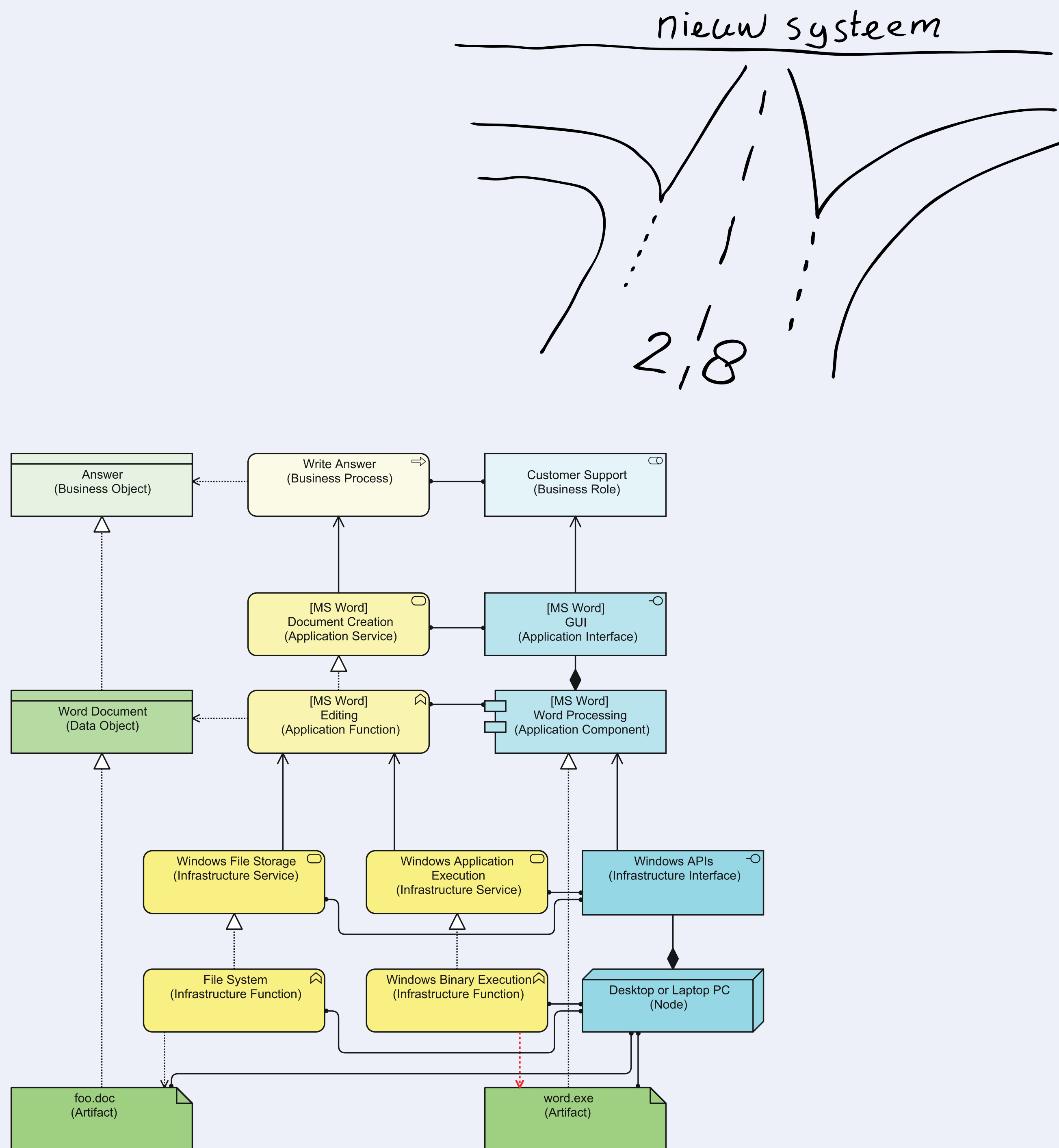
Conclusie #1

Informatie-behoefte

Conclusie #2

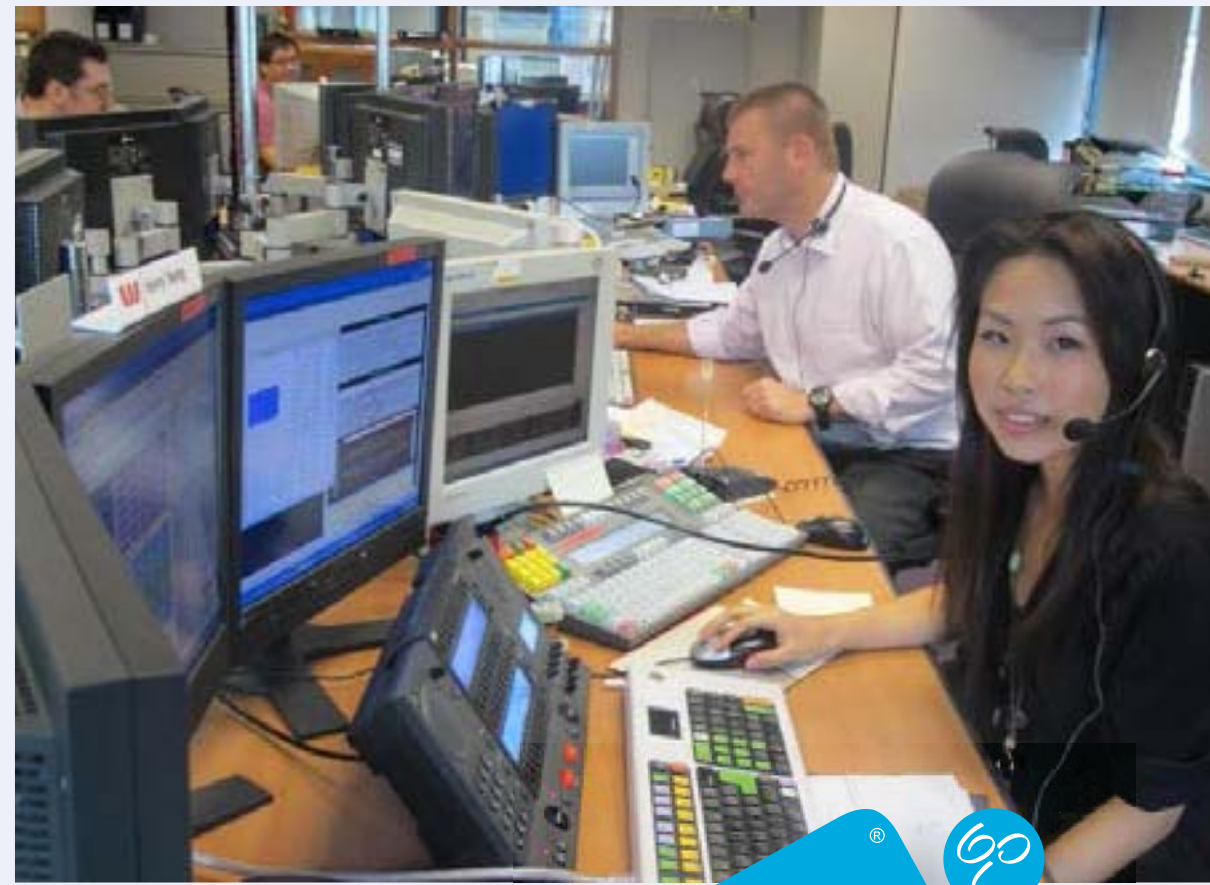
Formele modellen e/o informele afbeeldingen

Conclusie #3

Situationeel, parameters

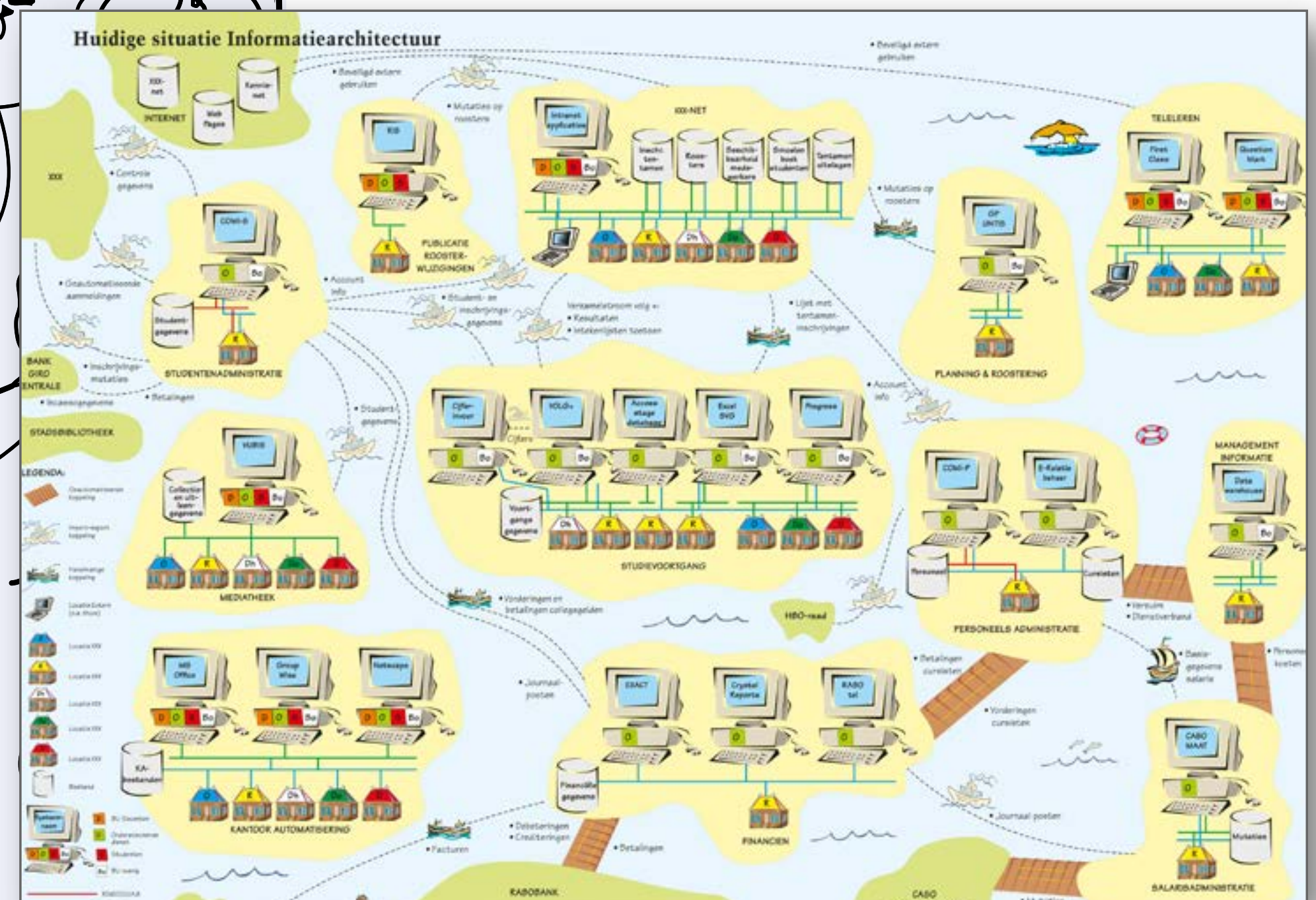
- Cultuur
- Vraagstelling
- Persoonlijkheid

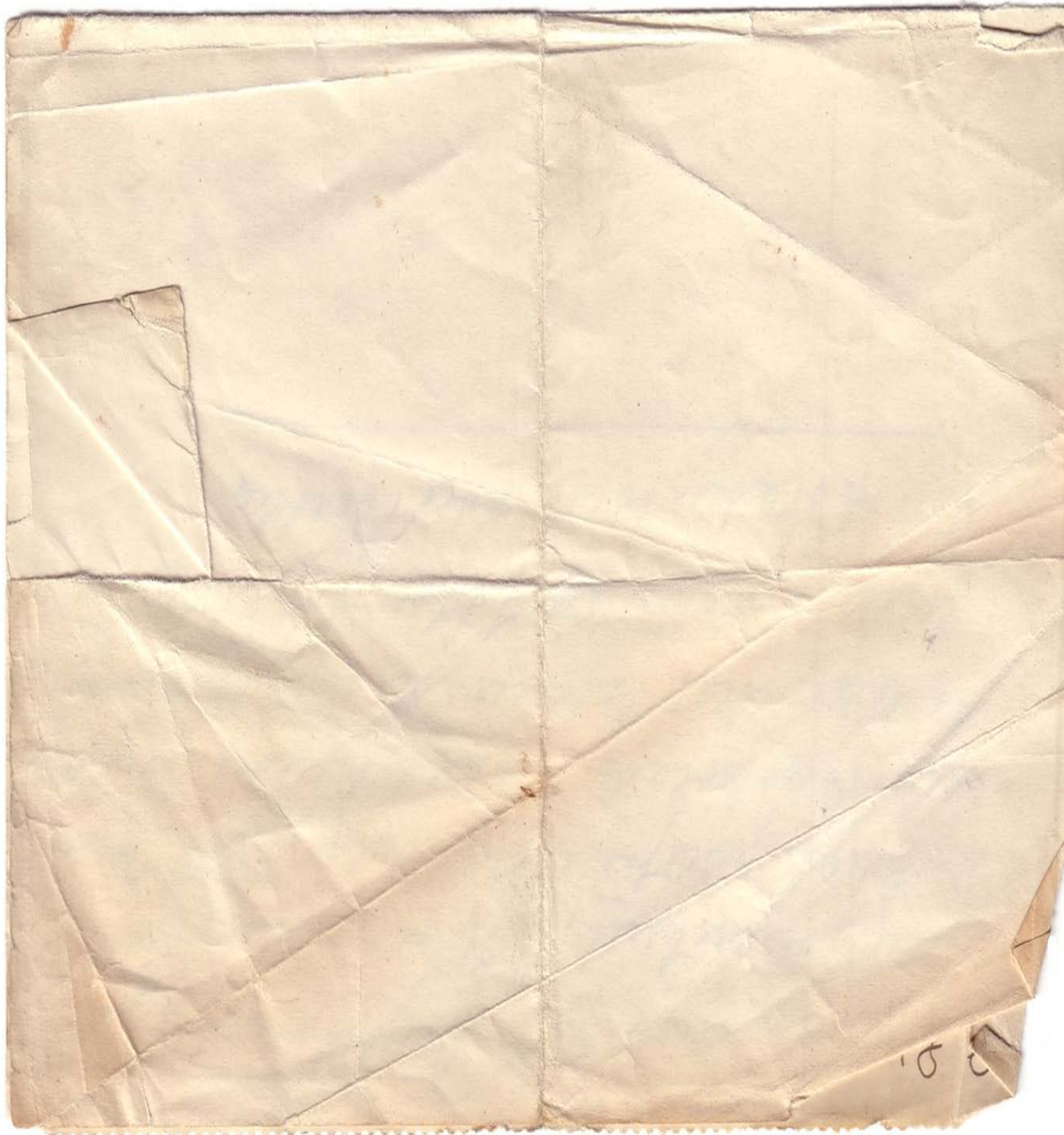

Conclusie #4

Communicatieve informatiewaarde

- Visual thinking
- Mental images

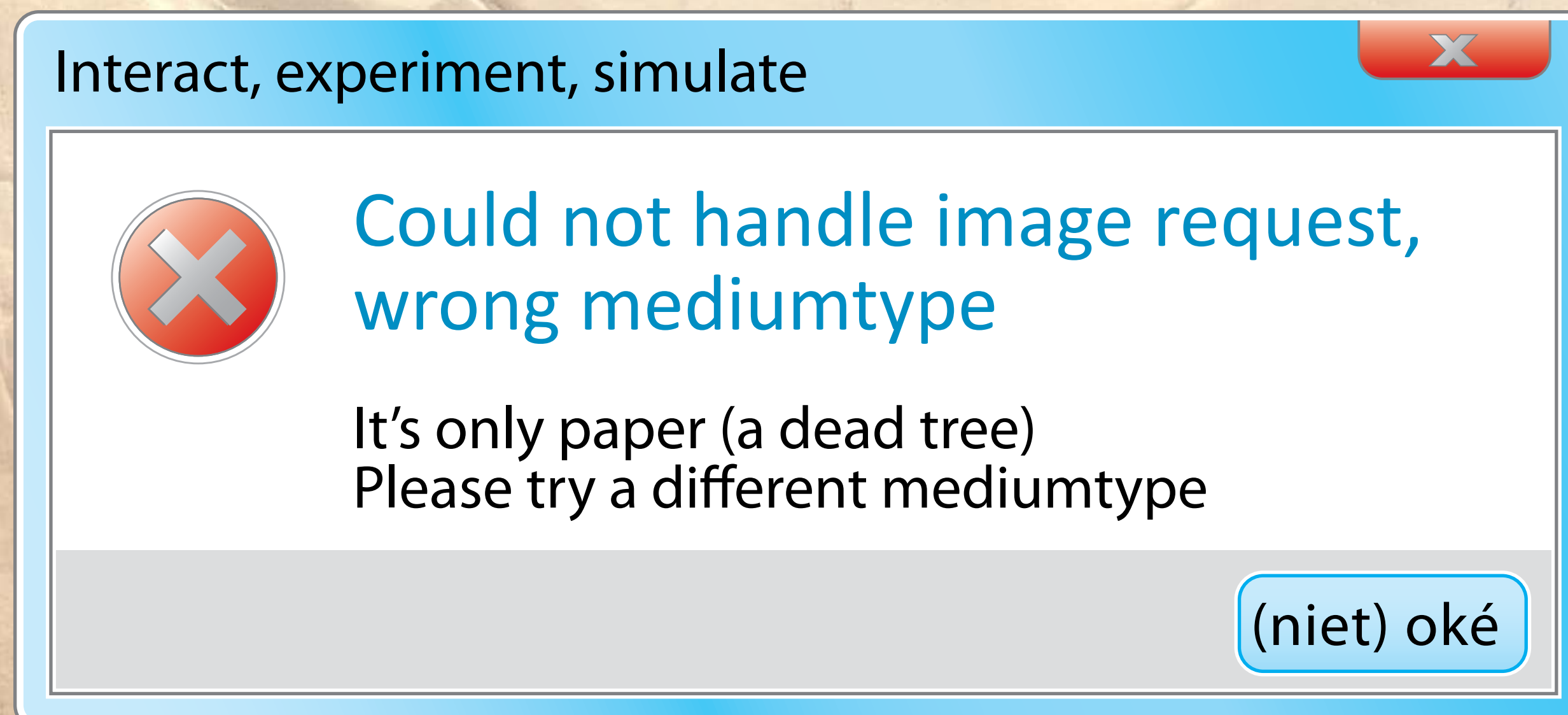
Traditionele EA-platen van papier

Statisch en 2-dimensionaal

- Zelden actueel
- Integratie
deelarchitecturen
- Oorzaak & gevolg
voorgedefinieerd.

**Interactie,
experimenteren,
simuleren**

**Traditionele
EA-platen
van papier**

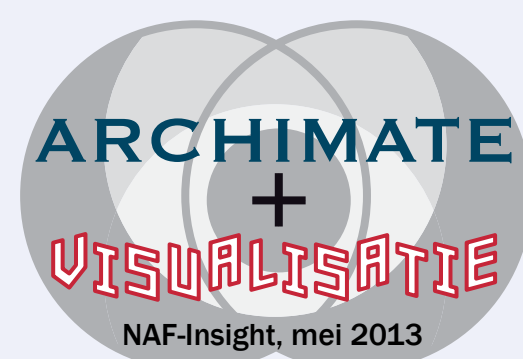
**Statisch en
2-dimensionaal**

- Zelden actueel
- Integratie
deelarchitecturen
- Oorzaak & gevolg
voorgedefinieerd.

Presentaties, publicaties

Visual Enterprise Architecture

Ng

Resultaten

LAC, Via Nova Architectura, Ng

Artikel in jubileum boek 10 jaar NAF

NAF-Insight

Dank voor
uw aandacht

Nog vragen?

PaulWokke
@gmail.com

